

[Fanger.]

stor en økonom, at også han vil kvie sig ved at ofre så stort et beløb på en tilplantning, som aldrig kan give noget økonomisk udbytte i form af vedproduktion. Ja men er det ikke en bagatel for den „rige“ brunkulproducent at yde dette tilskud til en sanering af disse arealer? Han kan vel bare kalkulere det ind i prisen på brunkul? Hertil må svares, at vi kan ikke vide noget om, hvorvidt der er mulighed for det. De udenlandske kulpriser har en tydelig prisfaldstendens, og det tidspunkt kan meget snart indtræffe, hvor en lille belastning yderligere af brunkulproduktionen betyder det samme som en standsning af produktionen.

Vi erkender, at der foreligger et problem, og vil gerne i det kommende udvalg arbejde med på at nå et resultat, som alle kan tiltræde.

Kirkegaard: Selv om vore brunkul ikke er kvalitetsbrændsel, ved vi dog alle, at disse kul i vanskelige perioder, hvor der har været mangel på brændstof herhjemme, har været overmåde værdifulde for os. Men også nu, hvor andet og bedre brændsel kan købes udefra, fortsætter brydningen af brunkul, og det finder jeg er meget fornuftigt; derved sparer vi, som det blev nævnt af det ærede medlem hr. Fanger, valuta til direkte indkøb af brændsel, og, hvad der også er meget værdifuldt, vi tjener selv en betydelig arbejds løn; jeg lægger overmåde stor vægt på det sidste. Hvor vi har mulighed derfor, skal vi beskæftige vore egne arbejdere fremfor at betale arbejds løn til udlandet.

For visse store industrivirksomheder og også for mange almindelige centralvarmeanlæg er brunkul — for tiden i hvert fald — billigere end andet brændsel. Jeg tror derfor i modsætning til det ærede medlem hr. Fanger, at det er forsvarligt at belaste brunkulprisen med det relativt ringe beløb, som det vil koste at planere og beplante de afgravede arealer. Der er delte meninger herom, og nogle har offentligt fremsat ønske om at bevare brunkullejerne som et Sahara, men det vil i hvert fald efter min mening være skæmmende at have de store sandbjerge af overjord liggende, som de gør nu; det vil skæmme forfærdeligt i brunkulegne, og som det blev nævnt før, er der også en

risiko for sandflugt og dermed for skade på de tilstødende arealer. På grund af disse ulemper vil mit parti gerne være med til at fremme den lovgivning, som den højtærede landbrugsminister anmoder om.

Hvis de erfaringer, som allerede er indhøstet af Hedeselskabet eller andre, godtgør eller bare kan tydes i den retning, at der kan gro løvtræer på de afgravede arealer, vil jeg meget anbefale, at beplantning med løvtræer gennemføres i det omfang, der er mulighed derfor. Det vil forskønne de pågældende egne mere end beplantning med nåletræer. Jeg minder her om, at vore brunkul normalt ligger under meget dårlig jord, altså på egne, som er fattige på løvskov. Beplantning med løvtræer vil være en smuk afveksling med de pågældende egne hedeplantager, som vi kalder dem, og de mange nåletræs læbælter.

Det er vistnok uundgåeligt, at i hvert fald enkelte brunkulproducenter vil føle sig generet af den foreslåede lovgivning. Jeg tror, at der allerede har været ytret visse betænkeligheder, da redaktør Lindskov Hansen i Politiken for omkring et halvt år siden rejste kravet om beplantning af de tømte brunkullejer. Men trods de betænkeligheder, der er fremsat, mener jeg ikke, at vi kan vente længere med at påbegynde beplantningen.

Må jeg med hensyn til betalingen sige, at det er jo ikke meningen, at brunkulproducenterne af deres egen pung skal betale den planering og den beplantning, der er tale om. Det skal selvfølgelig vi, der bruger brunkullene, fordi vi mener, at det er billigere end andet brændsel, og jeg vil mene, at den foreslåede deponeringsordning — der sikrer dækning af udgifterne til planering m. m. — er yderst fornuftig.

På forhånd er det vanskeligt, når man som her ikke kender problemet indefra, at tage stilling til, hvor omfattende en planering der skal gennemføres. Jeg mener, at det i ikke ringe grad må afhænge af, hvilken trævækst der kan trives på de afgravede arealer. Hvis man kun tør regne med en ringe trævækst, altså det, jeg vil kalde buskadsagtig vækst, er en omfattende planering ikke nødvendig, men hvis vi tør regne med en noget bedre vækst, vil en nok så omfattende planering formentlig være hensigtsmæssig af hensyn til den senere pleje af